

**דרישות הגילוי המפורטות
בנדבך 3 של באזל
ומידע נוסף על סיכונים
ליום 30 בספטמבר 2016**



לאומי קארד

תוכן עניינים

6.....	תחולת הגילוי ומטרתו.....
7.....	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
8.....	הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
9.....	מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
17.....	דוח תזרים של ההון הפיקוחי.....
18.....	הלימות ההון.....
19.....	יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון.....
21.....	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף.....
22.....	מתכונת הגילוי על יחס המינוף.....
23.....	ניהול הסיכונים בלאומי קארד.....

שיוך הנושאים בגילוי על פי מקור הדרישה

עמוד	מקור הדרישה	נושא
7	נדבך 3	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
8	נדבך 3	הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
9	נדבך 3	מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
17	EDTF	דוח תזרים של ההון הפיקוחי
19	נדבך 3	פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם
20	EDTF	פילוח נכסי הסיכון
20	EDTF	דוח תזרים נכסי הסיכון
21	נדבך 3	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
22	נדבך 3	מתכונת הגילוי על יחס המינוף
28	נדבך 3	סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
28	נדבך 3	התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
29	נדבך 3	התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון
30	נדבך 3	סיכויי האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

תחולת הגילוי ומטרתו

ביום 28 באפריל 2015, פורסם חוזר ע"י המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברות כרטיסי אשראי", אשר משנה את המבנה של הדוחות הכספיים לציבור של תאגידים בנקאיים וחכ"א וכן קובע דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם, זאת החל מהדוחות הכספיים השנתיים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2015 ואילך.

מטרת השינויים הינה שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר לקורא הדוח, הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות לציבור וגיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובארה"ב. אחד השינויים המרכזיים הינו פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם.

פרסום זה של הדוח המפורט על הסיכונים מהווה מידע משלים לדוח הכספי של לאומי קארד בע"מ. הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות לציבור של החברה להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, דרכי ניהול הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של החברה.

המידע שנכלל בדוח זה כולל^(*):

דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועידת באזל (דרישות נדבך 3),
דרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדה ליציבות פיננסית (FSB) באמצעות צוות משימה (EDTF).
דרישות הגילוי מכוח הדרישות הנוספות הינן בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו.

לגבי נתונים כמותיים שנכללו במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3, יוצגו נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.

מידע רלוונטי נוסף ניתן למצוא בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תומר אלקובי	רון פאינרו	תמר יסעור
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון

15 בנובמבר 2016

^(*) ציון מקורות הגילוי השונים ("EDTF", "נדבך 3") נכלל במרוכז בתחילת הדוח.

מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016
במיליוני ש"ח		
26	26	26
355	355	355
1,247	1,209	1,345
33	33	33
-	-	-
<u>1,661</u>	<u>1,623</u>	<u>1,759</u>
92	96	100
92	96	100
<u>1,753</u>	<u>1,719</u>	<u>1,859</u>

הון עצמי רובד 1:

הון מניות
פרמיה
עודפים
קרנות הון אחרות
סכומים שהופחתו מהון עצמי רובד 1, לרבות מוניטין ונכסים לא מוחשיים אחרים ומיסים נדחים
סך הכל הון עצמי רובד 1

הון רובד 2:

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
סך הכל הון רובד 2
סך הכל בסיס ההון לצורך הלימות ההון

מתן גילוי על המאזן לפי בסיס האיחוד הפיקוחי

המאזן החשבונאי המאוחד של החברה זהה למאזן הפיקוחי המאוחד שלה.

הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי מאוחד ליום			
	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2015	2015	2016	
	במיליוני ש"ח			נכסים
	142	133	203	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	11,421	11,269	12,712	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	(81)	(80)	(87)	הפרשה להפסדי אשראי*
4	(79)	(78)	(86)	*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2
	(2)	(2)	(1)	*מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	11,340	11,189	12,625	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
	3	3	3	השקעות בחברות כלולות
	3	3	3	*מזה: השקעת בחברות כלולות אחרות
	179	179	176	בניינים וציוד
	67	69	82	נכסים אחרים*
	47	48	44	*מזה: נכסי מס נדחה**
5	47	48	44	**מזה: נכסי מס נדחה אחרים המיוחסים להפרשי עיתוי
	11,731	11,573	13,089	סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
	3,013	2,994	3,651	אשראי מתאגידים בנקאיים
	6,913	6,810	7,545	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	144	146	134	התחייבויות אחרות*
6	13	18	14	*מזה: הפרשה קבוצתית בגין הפסדי אשראי חוץ מאזני
	10,070	9,950	11,330	סך כל ההתחייבויות
	1,661	1,623	1,759	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי*
1	26	26	26	*מזה: הון מניות רגילות
3	1,247	1,209	1,345	*מזה: עודפים
2	388	388	388	*מזה: קרנות הון ופרמיה
	1,661	1,623	1,759	סך כל ההון
	11,731	11,573	13,089	סך כל ההתחייבויות וההון

מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016		
במיליוני ש"ח				
		הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
				הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
414	414	1+2	-	1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
1,247	1,209	3	-	2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
-	-		-	3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
-	-		-	4 מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
-	-		-	5 מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
1,661	1,623		-	6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
				הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-		-	7 התאמות/הפרשות רזרבות יציבותיות בגין הערכות שווי
-	-		-	8 מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלוונטי
-	-		-	9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
-	-		-	10 מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
-	-		-	11 סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
-	-		-	12 פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים
-	-		-	13 גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016		
במיליוני ש"ח				
			סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	הפניות מנספח 2
-	-	-	-	14 רוחחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל ההתאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
-	-	-	-	15 עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שיסולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	-	-	-	16 השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
-	-	-	-	17 החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	18 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	19 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	20 זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
-	-	-	-	21 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
-	-	-	-	22 סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016			
		במיליוני ש"ח			
		הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III		
-	-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
-	-	-	-	-	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
-	-	-	-	-	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
-	-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
-	-	-	-	-	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1
-	-	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
-	-	-	-	-	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
1,661	1,623	-	-	1,759	הון עצמי רובד 1
					הון רובד 1 נוסף: מכשירים
-	-	-	-	-	מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו
-	-	-	-	-	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

2015	2016	2017	2018
ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2017
במיליוני ש"ח			
סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III			
הפניות מנספח 2	הפניות מנספח 2	הפניות מנספח 2	הפניות מנספח 2
-	-	-	מזה: מסוג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד
-	-	-	הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'
-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף
-	-	-	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף: ניכויים
-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף
-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.א.

2015 ליום 31 בדצמבר	2015 ליום 30 בספטמבר	2016 ליום 30 בספטמבר	
במיליוני ש"ח		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
	הפניות מנספח 2		
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
1,661	1,623	-	1,759
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
92	96	4+6	100
92	96	-	100
-	-	-	-
-	-	-	-

ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III

מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי

42 ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים

43 סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף

44 הון רובד 1 נוסף

45 הון רובד 1

הון רובד 2: מכשירים והפרשות

46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו

47 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר

48 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'

49 מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2

50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס

51 הון רובד 2 לפני ניכויים

הון רובד 2: ניכויים

52 השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)

53 החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

2015	2015	2016		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר		
במיליוני ש"ח				
			סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
			הפניות מנספח 2	
-	-	-	-	54 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	55 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	56 ניכויים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
-	-	-	-	א56 מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	ב56 מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2
-	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
-	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	57 סך כל הניכויים להון רובד 2
92	96	-	100	58 הון רובד 2
1,753	1,719	-	1,859	59 סך ההון
-	-	-	-	סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
9,833	10,116	-	10,735	60 סך נכסי סיכון משוקללים
16.9%	16.0%	16.4%	16.4%	61 יחסי הון וכריות לשימור הון הון עצמי רובד 1
16.9%	16.0%	16.4%	16.4%	62 הון רובד 1
17.8%	17.0%	17.3%	17.3%	63 ההון הכולל
-	-	-	-	64 לא רלבנטי
-	-	-	-	65 לא רלבנטי

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
	הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכחו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
-	-	-	66 לא רלבנטי
-	-	-	67 לא רלבנטי
-	-	-	68 לא רלבנטי
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
9%	9%	8%	69 יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
9%	9%	8%	70 יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
12.5%	12.5%	11.5%	71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
-	-	-	72 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
-	-	-	73 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
-	-	-	74 זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם)
47	48	5	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה
92	96	4+6	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
102	106	-	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016		
במיליוני ש"ח			סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
			הפניות מנספח 2	
-	-	-	-	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
-	-	-	-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
-	-	-	-	מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר
-	-	-	-	80 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות מעבר בהוראה 299)
-	-	-	-	81 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
-	-	-	-	82 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
-	-	-	-	83 סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה
-	-	-	-	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
-	-	-	-	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה

דוח תזרים של ההון הפיקוחי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

<u>סה"כ הון כולל</u> <u>מיליוני ש"ח</u>	<u>הון רובד 2</u> <u>מיליוני ש"ח</u>	<u>הון עצמי רובד 1</u> <u>מיליוני ש"ח</u>
1,753	92	1,661
106	8	98
1,859	100	1,759

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
תנועה לתקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

<u>סה"כ הון כולל</u> <u>מיליוני ש"ח</u>	<u>הון רובד 2</u> <u>מיליוני ש"ח</u>	<u>הון עצמי רובד 1</u> <u>מיליוני ש"ח</u>
1,801	95	1,706
58	5	53
1,859	100	1,759

יתרה ליום 30 ביוני 2016
תנועה לתקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

הלימות ההון

באזל - נדבך ראשון

בנדבך מפורטות גישות לאופן חישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי. החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית.

באזל - נדבך שני

לאומי קארד מיישמת כנדרש את דרישות הנדבך השני וההנחיות המשלימות הכוללות את התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון. החברה אינה נדרשת להגיש את מסמך ה- ICAAP לפיקוח על הבנקים. במסגרת הנדבך השני בוחנת החברה אחת לשנה את נחיצותם של כריות הון נוספות, מעבר להון הנדרש בנדבך הראשון ואת היקף ההון הנדרש בעבור כל סיכוני החברה. בנוסף, נבחנים תרחישי קיצון ונקבע היקף ההון הנדרש במקרה של התממשותם. היקף ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים של לאומי קארד נקבע באמצעות סכימה של ההון הדרוש לתמיכה בסיכוני הנדבך הראשון על פי הקצאת ההון הפיקוחית, בתוספת כרית הון מתאימה עבור כל אחד מהסיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון וזוהו כמהותיים במסגרת תהליכי הזיהוי והמיפוי. ההון הנדרש לתמיכה בסיכון חושב גם בהתייחס לתכנית העבודה של החברה ולהתממשות תרחישי קיצון כדי להבטיח את יכולת העמידה בדרישות הרגולטוריות לעמידת ההון גם לאחר ספיגת הפסדים מהותיים. לצורך כך בחנה החברה את יחס הלימות ההון גם בהתממש התרחיש הקיצוני ביותר ותחת הדרישה הרגולטורית כי יחס הלימות ההון המזערי לא ירד מ- 9% כנדרש בבאזל.

באזל - נדבך שלישי

הנדבך השלישי, עוסק במשמעת שוק וכולל דרישות גילוי בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים ושל חברות כרטיסי אשראי. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות לציבור להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום המלצות ועדת באזל, בנושא ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

הנחיות בנק ישראל לאימוץ הוראות באזל III דורשות מהתאגידים הבנקאיים בישראל לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 12.5%, ויחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9% וזאת החל מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול (כגון: בנק לאומי), שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%, ויחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10% וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. הוראות אלו נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014.

ביום 1 במאי 2016 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". ההוראה מגדירה הקלות ביחס לדרישות ההון על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. על אף האמור בסעיף 40 להוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

על פי הנחיית המפקח על הבנקים, במכתבו לבנק לאומי מחדש פברואר 2011, חברות הבנות של בנק לאומי, לרבות החברה, נדרשות לאמץ בשלב זה, יעדי הלימות הון שיהיו לכל הפחות בגובה יעדיה של החברה האם. החברה עומדת בהנחיה זו. על פי החלטת הדיקטוריון מחדש פברואר 2016, נקבע כי יחס הלימות הון כולל מזערי לא יפחת מ- 13.5% ויחס הון עצמי רובד 1 מזערי לא יפחת משיעור של 10.5%, הגבוה מהדרישה הרגולטורית.

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון (*)

פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם:

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2016		סוגי חשיפות
דרישות ההון	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון **	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	
						סיכונים אשראי - גישה סטנדרטית
319	2,550	313	2,507	311	2,704	של תאגידים בנקאיים
65	519	87	697	74	641	של תאגידים
548	4,381	569	4,549	568	4,935	קמעונאיות ליחידים
46	370	47	376	47	410	של עסקים קטנים
39	311	40	317	35	302	נכסים אחרים
1,017	8,131	1,056	8,446	1,035	8,992	סה"כ סיכון אשראי
4	29	1	11	2	20	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
209	1,673	207	1,659	198	1,723	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
1,230	9,833	1,264	10,116	1,235	10,735	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון
	1,753		1,719		1,859	בסיס ההון
	17.8%		17.0%		17.3%	יחס הון כולל
	16.9%		16.0%		16.4%	יחס הון עצמי רובד 1

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון".
 ** בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016 (דרישות ההון חושבו לפי 11.5%, בשונה מתקופות קודמות בהן חושבו לפי 12.5%).

פילוח נכסי הסיכון

30 בספטמבר 2016		
סך הכל מאוחד	מגזר הנפקה	מגזר סליקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,735	9,965	770

יתרה של נכסי הסיכון

דוח תזרים נכסי הסיכון

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016	תנועה בשנת 2016	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,704	154	2,550
641	122	519
4,935	554	4,381
410	40	370
302	(9)	311
8,992	861	8,131
20	(9)	29
1,723	50	1,673
10,735	902	9,833

סיכונים אשראי - גישה סטנדרטית של תאגידים בנקאיים של תאגידים קמעונאיות ליחידים של עסקים קטנים נכסים אחרים סך הכל סיכון אשראי

סיכון שוק - גישה סטנדרטית

סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית

סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

תכנון ההון

תכנון ההון בלאומי קארד משקף ראייה צופה פני עתיד של היקפי הפעילות העסקית למול היקפי הסיכונים ושל יחס הלימות ההון הנדרש מכך. החישוב מבוסס על תכנית עבודה תלת שנתית כפי שהוצגה בפני הדירקטוריון. תכנית העבודה כוללת הנחות שונות תוך התייחסות לשינויים הצפויים ולמגבלות, כגון קצב גידול טבעי, דרישות רגולטוריות, צפי לכניסת מתחרים חדשים לענף וזאת לכל אחד ממגזרי הפעילות של החברה.

תוצאת תהליך הערכת הלימות ההון בלאומי קארד הינה:

לחברה הון הולם לצורך עמידה בדרישות הרגולטוריות, ולצורך התמודדות עם הסיכונים ותרחישי הקיצון שעלולים להתממש.

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016		
במיליוני ש"ח			פריט	
11,731	11,573	13,089	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	1
-	-	-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים	2
-	-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף	3
-	-	-	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	4
-	-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)	5
2,442	2,869	2,517	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)	6
79	78	86	התאמות אחרות	7
14,252	14,520	15,692	חשיפה לצורך יחס המינוף	8

מתכונת הגילוי על יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	פריט	
במיליוני ש"ח / %				
חשיפות מאזניות				
11,810	11,651	13,175	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)	1
-	-	-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)	2
11,810	11,651	13,175	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך) (סיכום שורות 1 ו 2)	3
חשיפות בגין נגזרים				
-	-	-	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)	4
-	-	-	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	5
-	-	-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור	6
-	-	-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)	7
-	-	-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)	8
-	-	-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו	9
-	-	-	(קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)	10
-	-	-	סך חשיפות בגין נגזרים (סיכום שורות 4 עד 10)	11
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך				
-	-	-	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות	12
-	-	-	(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)	13
-	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך	14
-	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן	15
-	-	-	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (סיכום שורות 12 עד 15)	16
חשיפות חוץ מאזניות אחרות				
23,891	28,089	24,705	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו	17
(21,449)	(25,220)	(22,188)	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)	18
2,442	2,869	2,517	פריטים חוץ מאזניים (סיכום של שורות 17 ו 18)	19
הון וסך החשיפות				
1,661	1,623	1,759	הון רובד 1	20
14,252	14,520	15,692	סך החשיפות (סיכום שורות 3, 11, 16 ו 19)	21
יחס מינוף				
11.7%	11.2%	11.2%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218	22

ניהול הסיכונים בלאומי קארד

לאומי קארד עוסקת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות הכרוכות בנטילת סיכונים כגון: סיכון אשראי וסיכון שוק ונזילות. לסיכונים אלו נלווים סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים סייבר, סיכונים ציות וסיכון אסטרטגי הטבועים בפעילות העסקית. ניהול סיכונים מושכל ומעמיק המקיף את כל תחומי פעילותה של החברה, הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות ארוכות הטווח של החברה.

המטרה העיקרית של ניהול הסיכונים בלאומי קארד הינה שמירה על יציבות החברה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים, תוך פעילות מתמדת לטובת הבטחת תשתית ניהול הסיכונים איתנה וניתוח שוטף של תמונת הסיכון. ניהול הסיכונים מתבצע בין השאר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 ופרק 200 להוראות ניהול בנקאי תקין (באזל - מסגרת עבודה למדידה והלימות הון). אופן ניהול הסיכונים בחברה נבחן ומתעדכן באופן שוטף בכפוף להנחיות בנק ישראל ובהתחשב בשינויים בסביבה העסקית ובמדיניות החברה.

מנהל הסיכונים הראשי, חבר הנהלת החברה הינו אחראי להובלת ניהול הסיכונים המרכזיים בחברה, לרבות: סיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון ציות. פונקציית ניהול הסיכונים הנמצאת תחת אחריותו מהווה גורם בלתי תלוי, הנותן דגש על ראייה כוללת והינו מעורב בזמן אמת בקבלת החלטות מהותיות.

פרופיל הסיכון של החברה הולך ומתרחב בהתאם לשינויים בסביבה החיצונית, והדבר דורש מהחברה היערכות מתאימה על מנת להבטיח שהארגון לא לוקח על עצמו סיכונים שהינם מעבר להצהרת תיאבון הסיכון שהגדיר, המבטא את המהות, הסוגים ורמות הסיכונים שהחברה מוכנה לשאת. בשנים האחרונות אנו עדים להתפתחות טכנולוגיות המאפשרות יישומים עסקיים מתקדמים, אם כי מכיוון שהן פועלות במרחב הסייבר, מנעד האיומים הפוטנציאליים בתחום זה גדל ובאחריות החברה להבטיח הגנה אפקטיבית מפני גורמי האיום הפנימיים והחיצוניים במרחב הסייבר.

מבנה ניהול הסיכונים בלאומי קארד נסמך על שלושה "קווי הגנה"

קו הגנה ראשון: הנהלות קווי עסקים - נושאות באחריות לזיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותם, וכן לניהול סביבת בקרה נאותה בתחומי הפעילות שבאחריותם.

קו הגנה שני: האגף לניהול סיכונים שהינו פונקציה בלתי תלויה, אחראי על הובלת מדיניות ומגבלות הסיכון, בשיתוף הצד העסקי ובהנחיית הדירקטוריון ועל אתגור היחידות העסקיות ופונקציות תומכות, בהחלטות המהותיות בזמן אמת.

קו הגנה שלישי: הביקורת הפנימית, אשר מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של הבקורות, התהליכים, והמערכות לניהול הסיכונים בחברה. הביקורת מתבצעת בדיעבד על קווי ההגנה הראשון והשני.

עקרונות המסגרת לניהול הסיכונים בחברה

- פעילות ניהול הסיכונים בקווי העסקים תנוהל בגישה מבוססת סיכון תוך הקצאת משאבים מתאימים. עובדי החברה ומנהליה מחוייבים לעקרונות מדיניות הסיכון ואחראים לחשיפות הפוטנציאליות בפעילות שבאחריותם ולניהולם באופן שוטף.
- פעילויות חדשות והטמעת מוצרים חדשים - נטילת סיכונים תוכל להתקיים רק בפעילויות בהן קיימת המומחיות הנדרשת לניהול ואמידת הסיכונים וזאת לאחר בחינה מעמיקה של הסיכונים הכרוכים בפעילויות כאמור והכנת תוכנית סדורה להפחתת הסיכונים.
- ביצוע מדידה, ניטור ומעקב שוטף ובזמן אמת אחר החשיפות ואחר עמידה במגבלות וביעדים במטרה לזהות כשלים מוקדם ככל שניתן ולהיערך בהתאם.
- הקוד האתי - הפעילות בחברה תנוהל על פי עקרונות הקוד האתי של החברה אשר מבטא את ערכי הליבה שהחברה מאמצת: הוגנות, חווית לקוח, יוזמה, שותפות ומצוינות.
- שמירה על עקרון הפרדה - בפעילויות המהותיות תשמר הפרדה בין היחידה הנוטלת את הסיכון לבין היחידה הבלתי תלויה המבצעת בקרה על הסיכון.
- קביעת מגבלות וניטורן - תיאבון הסיכון מהווה בסיס לקביעת מגבלות הסיכון תוך בחינה ויישום מגבלות אפקטיביות לפעילות.

- מסמכי מדיניות ניהול הסיכון יבחנו לפחות אחת לשנה בהתאם להתפתחויות הכלכליות במשק, מתוך כוונה לאפשר גיוון, התאמה ופיתוח עסקי, תוך ניהול סיכונים מושכל.
- הכנת מסמכי מדיניות ניהול הסיכון של החברה בהתאמה למסמכי מדיניות ניהול הסיכון בקבוצת לאומי.
- ניטור ודיווח הכולל מידע ברור, מדויק ורלוונטי על הסיכונים יוצג לפחות אחת לרבעון במסגרת ועדות הסיכונים השונות.
- דיווחים על אירועי כשל או כמעט כשל וקיום תחקירים והפקות לקחים.

השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים

- השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים מתבצעות על ידי מספר ועדות, כפי המפורט להלן:
- ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
 - ועדת ניהול סיכונים עליונה בראשות המנכ"ל ובה חברים חברי ההנהלה, אשר דנה תקופתית בתמונת הסיכון הכוללת.
 - ועדות ניהול סיכונים לפי נושאים שונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי ובהשתתפות הגורמים העסקיים: ועדת סיכון תפעולי, ועדת ציות וועדת סיכון כולל.
- הוועדות המתוארות לעיל דנות בהיבטים של התפתחות ו/או שינויים במגמות של חשיפות הסיכון השונות, התווית מסמכי מדיניות לרבות קביעת מגבלות תיאבון הסיכון, בחינת פרופיל הסיכון של החברה וקיום תהליכי בקרה.

סיכוני אשראי

סיכון אשראי מוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 "הסיכון שלוהו, או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו".

סיכון האשראי בלאומי קארד מורכב משני סוגי פעילות עיקריים:

אשראי לאנשים פרטיים - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות ולקיחת מוצרי אשראי של מחזיקי הכרטיס (כגון: הלוואות ואשראי מתגלגל).

אשראי מסחרי - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין לקיחת מוצרי אשראי על ידי בית העסק (כגון: הלוואות ושימוש בכרטיסי אשראי עסקיים).

מטרת ניהול סיכוני האשראי הינה למקסם את שיעור התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון תוך שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות החברה בנושא.

לאומי קארד כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות ומתוך הבנה כי אשראי הינו מוצר משלים בתחום כרטיסי האשראי, המאפשר להרחיב את הצעות הערך ללקוחותיה הפרטיים והעסקיים ותורם לגידול בבסיס ההכנסות של החברה.

הוראה 311 נכנסה לתוקפה החל מיום 1 בינואר 2014. ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם לגבי ניהול סיכוני אשראי. ההוראה מהווה בסיס לפעילות ניהול האשראי בחברה.

מדיניות האשראי

מסמך המדיניות, מהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי אסטרטגיית סיכון האשראי ותיאבון הסיכון של החברה ובנוסף משמש תשתית לצורך קביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי.

המסמך מתווה את עקרונות ניהול הסיכונים האשראי לפעילות החברה בשני תחומים: אשראי צרכני ואשראי לבתי עסק.

המסמך נערך בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 של בנק ישראל ובהתאם למדיניות ניהול הסיכון האשראי של קבוצת לאומי, לפיהן על מסמך המדיניות לכלול את הנחיות דירקטוריון החברה בדבר אסטרטגיית ניהול הסיכון, קווי מדיניות ברורים ומגבלות כמותיות ואיכותיות לצמצום חשיפות.

מדיניות האשראי נבחנת בהתאם להתפתחויות הכלכליות במשק, מתוך כוונה לאפשר גיוון, התאמה ופיתוח עסקים בצורה סלקטיבית, ממוקדת, תוך ניהול סיכונים מושכל.

מדיניות האשראי מתבססת על פיזור הסיכונים וניהולם המבוקר. הדבר בא לידי ביטוי בתמהיל תיק האשראי הכולל מספר רב של לווים. במסגרת מדיניות האשראי של החברה נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2016 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הארגוני, במדיניות ובממשל התאגידי של ניהול הסיכון האשראי, כפי שאלה פורטו בדוח על הסיכונים של החברה לשנת 2015.

סיכוני שוק וסיכון נזילות

סיכוני שוק מוגדרים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכוני שוק" כ- "סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות)". בפעילות העסקית השוטפת של לאומי קארד, נחשפת החברה לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית ובשערי חליפין וכן לסיכון נזילות. הסיכונים מנוהלים בהתאם למסמך מדיניות המאושר על ידי דירקטוריון החברה, תוך קביעת מגבלות החשיפות ודרכי ניהול. בנוסף, רמות החשיפה בפועל מדווחת על בסיס רבעוני לוועדת הסיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית" מגדירה את סיכון הבסיס וסיכון הריבית כ- "סיכון לאובדן רווחים או לפגיעה בהון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, שערי חליפין או במדד המחירים לצרכן".

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כ- "סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי". הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 בנושא ניהול סיכונים תפעוליים, קובעת את עקרונות היסוד לניהול הסיכונים התפעוליים. בהתאם להוראה, ממשל תאגידי נאות מהווה את התשתית למסגרת עבודה אפקטיבית לניהול סיכון תפעולי ומסתמך על שלושה קווי הגנה. תרבות סיכונים איתנה ותקשורת טובה בין שלושת קווי ההגנה הינם מאפיינים חשובים של ממשל פנימי נאות של סיכון תפעולי. הסיכונים התפעוליים כוללים בין היתר, סיכוני מעילות והונאות, סיכון טכנולוגי, אבטחת מידע וסייבר, המשכיות עסקית וסיכונים משפטיים. במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2016 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הארגוני, במדיניות ובממשל התאגידי של ניהול הסיכונים התפעוליים, כפי שאלה פורטו בדוח על הסיכונים של החברה לשנת 2015.

להלן מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

הונאות בכרטיסי אשראי - סיכון תפעולי מהותי לחברה הוא הסיכון לפעילות הונאה בכרטיסי אשראי. בחברה פועלת מחלקת מניעת הונאה אשר תפקידה בין היתר, לזהות, לאתר, למנוע, לבקר ולצמצם את סיכון ההונאה בפעילות בכרטיסי אשראי. במסגרת פעילות זו, קיימות יחידות אשר עוסקות בניטור פעילות חריגה בכרטיסי אשראי ופעילות חריגה של בתי עסק אותם החברה סולקת. לצורך הקטנת הסיכון ואיתור מוקדם ככל שניתן של פעילות הונאה נעזרת החברה במערכות טכנולוגיות ובמודלים סטטיסטיים מתקדמים מסוגם.

מעילות - מחלקת מניעת הונאה אחראית גם על צמצום סיכוני המעילות בחברה. נושא זה מנוהל בהתאם למתודולוגיית ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה, באמצעות שלושת קווי ההגנה המפורטים לעיל, וכולל מערך מהימנות ובקרה המלווה את העובד לאורך כל תקופת עבודתו בחברה, תוך מתן דגש לרגישות תפקידו, הרשאות לפעילות שניתנו לו במסגרת תפקידו ולתהליכי העבודה בהם הוא מעורב. דיווחים רלוונטיים הקשורים לפעילות זו מועברים במסגרת הדיווח הרבעוני של מנהל הסיכונים הראשי ובהתאם לצורך להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, מתקיים דיון שנתי בנושא מעילות והונאות.

סיכון טכנולוגי - הפעילות העסקית של לאומי קארד נסמכת על מערכות מידע. זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיותם חיוניות לפעילות עסקית תקינה והגנה על פרטיות הלקוחות. רמת הסיכון הטכנולוגי עולה עם התקדמות הטכנולוגיה ושילובן של טכנולוגיות חדשות במערכות הליבה, במערכות הקצה של החברה ובקרב שותפיה העסקיים של החברה ולקוחותיה.

ניהול הסיכונים הטכנולוגיים מביא לידי ביטוי את התאמת מערכות החברה לסביבה העסקית והצרכנית המשתנה והמתפתחת בחברה תוך שמירה על עדכניות וחדשנות. על מנת לנהל סיכונים אלו, מתבצעת בחברה בחינה של המסגרת הארגונית, תחומי הפעולה והאחריות של הגורמים השונים בחברה ותהליכי העבודה הנדרשים לניהול סיכוני טכנולוגית המידע. בנוסף, בעקבות השינויים המשמעותיים בסביבה העסקית ובמערכת הבנקאית הנובעים בין היתר משינוי העדפותיהם וצרכיהם של הלקוחות לגבי אופן ניהול פעילותם והרצון לשילוב טכנולוגיות מתקדמות וחדשניות, נדרשת החברה לתשתיות טכנולוגיות תואמות. התפתחויות טכנולוגיות אלו מתייחסות בין השאר למתן שירותים בערוצים דיגיטליים, שימושי מובייל ועוד.

סיכון אבטחת מידע וסייבר - בשנים האחרונות חל גידול באיומי הסייבר שחשופים להם מוסדות פיננסיים, איומים אלו מתאפיינים בין היתר בתחכום גובר והולך של ההתקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזיהוי התקפות ויכולות של יריבים. במסגרת ההתקפות ניתן להצביע על מתקפות כנגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל, תאגידים מסחריים ועסקים קטנים ובינוניים. אי לכך, החברה, כארגון פיננסי, מהווה גם היא מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשוב, רשתות התקשורת והמערכות הממוחשבות המשרתות את לקוחות החברה הינן יעד להתקפות סייבר, החדרת נזקות, קודים זדוניים, התקפות דיג (Phishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירותי החברה, גניבת מידע או פגיעה בבסיס הנתונים של החברה.

הפעילות העסקית של החברה נסמכת ונתמכת במידה רבה על מערכות טכנולוגיות. על כן, זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לפעילות עסקית תקינה. כמו כן, החברה רואה במידע העסקי ובמידע על לקוחותיה הקיים במערכותיה ואצל ספקיה נכס עיקרי ומשקיעה מאמצים ומשאבים רבים ביישום מנגנונים ותהליכים של בקרה והגנה מתקדמים בתחום אבטחת המידע.

מסמך האסטרטגיה לאבטחת מידע והגנת סייבר מגדיר את תפיסת לאומי קארד ויעדיה בנושא אבטחת מידע והגנת הסייבר בהתאם לאסטרטגיה העסקית של החברה. מטרת המסמך להוות מסגרת למדיניות אבטחת מידע והגנת הסייבר ונהלי העבודה של הארגון בתחום, אשר מגדירים את עקרונות הניהול והיישום, תחומי האחריות, בעלי התפקידים, טווחי הסמכויות, סדרי הפעולות והטכנולוגיות אשר משמשות את החברה.

כחלק מההיערכות להתמודדות עם איומי הסייבר השונים, החברה מקיימת ומובילה תהליכים פנימיים וחיצוניים להפחתת סיכוני הסייבר נגד החברה ולקוחותיה. במסגרת זו, סיכוני הסייבר מנוהלים באמצעות מספר מעגלי אבטחה ובקרה במספר רבדים, זאת מתוך מטרה להקטין את החשיפות הפוטנציאליות בגין איום זה.

בחברה התקבל דוח ביקורת מבנק ישראל בנושא "אבטחת מידע אגב אירוע גניבת מידע" בחברת לאומי קארד". החברה פועלת ליישום דרישות הדוח. בנוסף, בקשר עם אירוע זה, התקבלה הודעה מהרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים (רמו"ט) לגבי "ממצאי הפיקוח בענין הטיפול במידע אודות לקוחות הנשמר בלאומי קארד בע"מ".

ניהול המשכיות עסקית - ניהול המשכיות עסקית מוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 הקובעת "גישה כלל ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים".

החברה מתייחסת לסיכוני המשכיות העסקית ולבקרה עליהם כחלק ממסגרת העבודה הכוללת לניהול סיכונים באמצעות קיום פיקוח נאות באופן רציף ושוטף, אישור מדיניות ניהול הסיכונים ובקרה של ההנהלה הבכירה בתחום המשכיות עסקית. בנוסף, מתקיימים דיונים שנתיים בנושאי רענון ועדכון תכנית המשכיות העסקית, כך שזו תשקף את מאפייני המשכיות של פעילות החברה, מורכבותה וגודלה.

במסגרת פעילות המשכיות עסקית מוגדרים תהליכים אשר יאפשרו ללאומי קארד להמשיך או לאושש תהליכים בהתאם ליעדי התאוששות שהוגדרו במסגרת תהליך ניתוח ההשלכות העסקיות שביצעה החברה. החברה נערכת להמשכיות פעילות עסקית בעת קרות אחד מתרחישי החירום הבאים: מלחמה, רעידת אדמה, פנדמיה וסייבר, וכן לתרחישים ייחודיים לחברה.

סיכון משפטי - סיכון משפטי נובע מחמישה תחומים עיקריים:

- סיכונים חקיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת הוראת חקיקה ראשית או משנית, הוראות בנק ישראל או הוראות רשויות מוסמכות אחרות ופסקי דין (סיכונים חקיקה).
 - סיכונים פסיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת פסיקה תקדימית. פסיקה מהווה חלק מהדין החל. למשל: אם בפסק דין ניתנה פרשנות לחקיקה כופה או חקיקה אזרחית, על החברה להתאים תהליכי עבודתה לפי פרשנות זו.
 - סיכונים התקשרות חוזית - סיכונים הנובעים מפעילות החברה מול לקוחות, ספקים וגורמים אחרים שהחברה מתקשרת עמם בהסכמים שונים, אם אינה מגובה בהסכם המסדיר את מלוא זכויות החברה, או שההסכם אינו ניתן לאכיפה מלאה (סיכונים התקשרות משפטית).
 - סיכונים הנובעים מהליכים משפטיים המתנהלים נגד החברה - ובכלל זה תביעות ייצוגיות.
 - סיכונים הנובעים משינויים במדיניות האכיפה.
- מטרת ניהול הסיכון המשפטי היא למזער סיכונים אלה ולנהלם. בחברה קיימים מסמכי מדיניות ונהל לטיפול בסיכונים המשפטיים, המגדירים מסגרת עבודה מסודרת לסיכונים המשפטיים.

סיכון ציות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308 סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית ו/או להפסד פיננסי מהותי ו/או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. בחודש יוני 2015 הותאמה הוראת ניהול בנקאי תקין 308 לעקרונות מסמך באזל בנושא הציות משנת 2005, בין היתר נוכח אירועי כשל מקומיים ובינלאומיים, אשר העלו את פוטנציאל החשיפה הגלום בסיכון הציות. בעדכון ההוראה הורחבה ההגדרה של הוראות ציות מעבר להוראות צרכניות ונקבע כי "סיכון הציות" נגזר מחוקים, תקנות, הוראות רגולציה, נהלים פנימיים, כללי התנהגות ועמדות רשויות. מדיניות הציות של החברה עודכנה והותאמה לדרישות הוראה 308 העדכנית תוך מתן דגש על השינויים המהותיים שנעשו בהוראה ובכללם הרחבת המושג "הוראות ציות" ואחריות הדיקטוריון וההנהלה בניהול סיכון הציות. כמו כן, לצורך ניהול מושכל של כלל סיכוני הציות, גובשה מתודולוגיה אחידה להערכת סיכוני הציות השונים.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון להשלכות על פעילות החברה ותוצאותיה (רווחי החברה, הון החברה ותחומי פעילותה של החברה) בהיעדר תגובה של החברה לשינויים חיצוניים מהותיים בסביבה בה היא פועלת. ניהול הסיכון האסטרטגי בחברה מבוסס על גיבוש תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הכוללת סקירה והערכות של אירועים שונים בסביבת העבודה (בתחומי רגולציה, תחרות, טכנולוגיה ועוד) והערכת השינויים הצפויים ביחס לכל אחד מקווי פעילותה של החברה, לרבות הסיכונים שעלולים להתלוות לשינויים אלו, החשיפה להתממשותם והצעדים שעל החברה לנקוט במקרה של התממשות הסיכונים. תוכנית זאת מתעדכנת באירועים משמעותיים בסביבה העסקית.

סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2015	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 בדצמבר 2015	סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2015	סיכון אשראי ברוטו ליום 30 בספטמבר 2015	סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2015	סיכון אשראי ברוטו ליום 30 בספטמבר 2016	סוגי חשיפות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19,058	19,365	18,559	19,259	19,679	20,165	של תאגידים בנקאיים
1,077	942	1,082	1,180	989	1,012	של תאגידים
16,613	14,200	16,078	17,973	15,431	15,456	קמעונאיות ליחידים
1,023	945	1,002	1,077	982	986	של עסקים קטנים
250	249	244	251	254	261	נכסים אחרים
38,021	35,701	36,965	39,740	37,335	37,880	סה"כ חשיפות

* יתרה ממוצעת המחושבת על בסיס יתרות לכל רבעון.

התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

30 בספטמבר 2016						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
20,165	13,879	6,286	6,286	-	-	של תאגידים בנקאיים
1,012	466	546	61	316	169	של תאגידים
15,456	9,872	5,584	-	-	5,584	קמעונאיות ליחידים
986	488	498	-	89	409	של עסקים קטנים
261	-	261	261	-	-	נכסים אחרים
37,880	24,705	13,175	6,608	405	6,162	סה"כ חשיפות

30 בספטמבר 2015						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
19,259	13,605	5,654	5,654	-	-	של תאגידים בנקאיים
1,180	605	575	51	355	169	של תאגידים
17,973	13,239	4,734	-	-	4,734	קמעונאיות ליחידים
1,077	640	437	-	81	356	של עסקים קטנים
251	-	251	251	-	-	נכסים אחרים
39,740	28,089	11,651	5,956	436	5,259	סה"כ חשיפות

31 בדצמבר 2015						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
19,365	13,563	5,802	5,802	-	-	של תאגידים בנקאיים
942	530	412	55	198	159	של תאגידים
14,200	9,295	4,905	-	-	4,905	קמעונאיות ליחידים
945	503	442	-	72	370	של עסקים קטנים
249	-	249	249	-	-	נכסים אחרים
35,701	23,891	11,810	6,106	270	5,434	סה"כ חשיפות

התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חודית לפירעון

30 בספטמבר 2016							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
16,407	8,724	7,683	-	5,234	336	2,113	עד 3 חודשים
18,496	15,981	2,515	-	986	50	1,479	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,710	-	2,710	-	147	19	2,544	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
260	-	260	192	49	-	19	ללא תקופת פרעון
<u>37,880</u>	<u>24,705</u>	<u>13,175</u>	<u>192</u>	<u>6,416</u>	<u>405</u>	<u>6,162</u>	סה"כ חשיפות

30 בספטמבר 2015							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
16,164	9,309	6,855	-	4,677	357	1,821	עד 3 חודשים
20,932	18,780	2,152	-	898	51	1,203	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,367	-	2,367	-	128	27	2,212	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
270	-	270	196	57	1	16	ללא תקופת פרעון
<u>39,740</u>	<u>28,089</u>	<u>11,651</u>	<u>196</u>	<u>5,760</u>	<u>436</u>	<u>5,259</u>	סה"כ חשיפות

31 בדצמבר 2015							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
14,965	8,094	6,871	-	4,794	195	1,882	עד 3 חודשים
18,042	15,797	2,245	-	937	50	1,258	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,427	-	2,427	-	132	25	2,270	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
260	-	260	192	51	-	17	ללא תקופת פרעון
<u>35,701</u>	<u>23,891</u>	<u>11,810</u>	<u>192</u>	<u>5,914</u>	<u>270</u>	<u>5,434</u>	סה"כ חשיפות

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

סיכוני האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2016		פיצול חשיפות לפי משקל סיכון
חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי	חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי	חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
8	8	6	6	24	24	0%
3,431	462	3,337	489	3,779	448	20%
15,934	135	15,922	176	16,386	199	50%
15,138	33,906	19,042	37,636	16,431	35,949	75%
1,132	1,132	1,374	1,374	1,204	1,204	100%
11	11	11	11	12	12	150%
47	47	48	48	44	44	250%
*	*	*	*	*	*	סכומים שהופחתו מההון
35,701	35,701	39,740	39,740	37,880	37,880	סה"כ

* סכום הנמוך מ-1 מיליוני ש"ח.

** יתרות מחזיקי כרטיס בנק לאומי, בנק ערבי ישראלי ובנק מזרחי ליום 30 בספטמבר 2016 בסך 19,518 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 18,769 מיליוני ש"ח וליום 30 בספטמבר 2015 בסך 18,594 מיליוני ש"ח), נכללות בחשיפה הקמעונאית ליחידים אך מסווגות כחשיפה של תאגידים בנקאיים במסגרת הפחתת סיכון אשראי.

משקל הסיכון של החשיפה הבנקאית נקבע לפי טבלת דירוג אשראי של מדינת ישראל בהתאם לדירוג של חברת דירוג האשראי "Moody's".